

H?z Mesafe Tahmin ve Periferel Alg?lama Testi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *H?z Mesafe Tahmin ve Periferel Alg?lama Testi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23001>

Öz

H?z Mesafe Tahmin ve Periferal Alg?lama Testi, Türk örneklemini üzerinde geçerlik, güvenilirlik ve norm çal??mas? yap?lm?? bir **uyarlama** çal??mas?d?r. Temel olarak bireylerin h?z tahmini yeteneklerini, mesafe alg?lar?n? ve özellikle **periferal alg?lama** kapasitelerini ölçmeyi hedeflemektedir. Bu test, genellikle sürücülerin veya yüksek düzeyde dikkat gerektiren görevlerde bulunan ki?ilerin psikomotor performans de?erlendirmesinde kullan?lmaktadır.

Ölçe?in psikometrik özellikleri, VTS-PA ve ART-PA gibi bilgisayarlı psikoteknik cihazlarla elde edilen veriler üzerinden incelenmiştir. ?ç tutarlılık katsayılar?nın oldukça yüksek (0.91 ile 0.97 arasında) oldu?u raporlanmıştır. Çal??ma, Gülin Kaça tarafından 2012 yılında Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'ne sunulan yayınlanmamış yüksek lisans tezine dayanmaktadır.

Anahtar Kelimeler

H?z tahmini, Mesafe alg?s?, Periferal alg?lama, Psikomotor test, Güvenirlik, **Geçerlik**, Uyarlama, Sürücü psikolojisi, Psikoteknik.

Yazarlar

Gülin Kaça

Amaç

Bu çal??manın temel amacı, H?z Mesafe Tahmin ve Periferal Alg?lama Testlerinin (VTS-PA ve ART-PA gibi bile?enleri içeren) Türk kültürü ve örneklemini üzerindeki psikometrik özelliklerini belirlemek ve norm çal??malar?n? gerçekle?tirmektir. Böylece, bu testlerin Türkiye'de geçerli ve güvenilir bir şekilde kullan?lması sa?lanmıştır.

Ölçek, bireylerin çevresel uyarılara tepki sürelerini ve h?z-mesafe ilişkisini do?ru tahmin etme becerilerini ölçerek, özellikle sürü? güvenli?i ve dikkat yoğunlu?u gerektiren alanlarda risk faktörlerini de?erlendirmeye katkıda bulunur. Bu test bataryas?, özellikle trafik psikolojisi alanında kullanılan standart test cihazlarının güvenilirliğini yerel ko?ullarda teyit etmeyi amaçlamıştır.

Yap?

Ölçe?in ölçtü?ü temel yapı, **bilişsel** tahmin yetene?i ile **algusal** motor becerilerin karmaşık birleşimini ifade etmektedir. Bu yapı, özellikle **h?z mesafe tahmini** ve çevreden gelen uyarıların işleme yetene?i olan periferik alg?lamayı içerir.

Test, bireyin dinamik ortamlarda hızlı? ve do?ru kararlar verme yetene?i üzerinde odaklanarak,

dikkat da??t?c?lara ra?men merkezi olmayan g?rsel bilgiyi ne kadar etkili kulland???n? de?erlendirir. ?rnek maddelerin varl???, test bataryas?n?n ayn? zamanda risk alma e?ilimi gibi ki?ilik ?zelliklerini de ?l?en alt bile?enler i?erdi?ini g?stermektedir.

Ge?erlik

?l?e?in ge?erlik ?al??malar?, VTS-PA (H?z Mesafe Tahmini) ve ART-PA (Periferal Alg?lama) testlerinin ?e?itli parametreleri aras?ndaki korelasyonlar?n incelenmesiyle ger?ekle?tirilmis?tir. VTS-PA testi g?r? alan? parametresi ile ART-PA testinin t?m g?r? a??s? parametreleri aras?nda ($r=-.22$ ile $r=-.35$ aral???nda) ters y?nde ve d???k d?zeyde anlaml? korelasyonlar tespit edilmi?tir.

VTS-PA'n?n sol g?r? a??s? parametresi, ART-PA'n?n Ortalama Tepki Zaman? (OTZ: $r=-.24$), Ortalama Tepki Zaman? Sol (OTZL: $r=-.30$) ve Ortalama Tepki Mesafesi Sol (OTML: $r=-.31$) parametreleriyle negatif ve d???k d?zeyde ili?kiler g?stermi?tir. VTS-PA'n?n sa? g?r? a??s? parametresi, beklenen parametreler yerine yaln?zca OTZ ($r=-.21$) ve Toplam Sapma Ortalamas? (TSO: $r=-.36$) ile negatif ve d???k d?zeyde ili?ki g?stermi?tir. Ayr?ca, VTS-PA'n?n hedeften sapma parametresi, ART-PA'n?n TSO ($r=.37$), OTZL ($r=.31$) ve OTML ($r=.28$) parametreleriyle pozitif y?nde ve d???k d?zeyde anlaml? ili?kiler sergilemi?tir. Bu bulgular, testlerin ?l?t?? psikomotor ?zelliklerin birbiriyle tutarl? ancak farkl? boyutlarda oldu?unu ve yap? ge?erli?ine dair kan?t sundu?unu g?stermektedir.

G?venirlik

?l?e?in g?venirlik analizleri, **i? tutarl?k** katsay?lar? (muhtemelen Cronbach Alfa) kullan?larak de?erlendirilmi?tir. Elde edilen katsay?lar, testin farkl? alt g?revlerindeki tutarl?l???n y?ksek oldu?unu ortaya koymu?tur.

G?r? a??s? de?i?keninin i? tutarl?k katsay?s? **0.97** olarak bulunmu?tur.

Sol g?r? a??s? i?in i? tutarl?k katsay?s? **0.96** olarak raporlanm??t?r.

Sa? g?r? a??s? i?in i? tutarl?k katsay?s? **0.95** olarak saptanm??t?r.

Takip g?revinde hedeften sapma parametresi i?in ise i? tutarl?k g?venirlik katsay?s? **0.91** olarak bulunmu?tur.

Bu de?erler, psikometrik testler i?in kabul edilebilir g?venirlik s?n?rlar?n?n olduk?a ?zerinde olup, H?z Mesafe Tahmin ve Periferal Alg?lama Testinin T?rk ?rneklemi ?zerinde y?ksek d?zeyde g?venilir oldu?unu g?stermektedir.

Fakt?r Analizi

Kaynak materyalde, H?z Mesafe Tahmin ve Periferal Alg?lama Testinin fakt?r yap?s?na ili?kin bir analiz raporu veya **fakt?r analizi** sonu?lar? sunulmam??t?r. Ge?erlik b?l?m?nde belirtilen

korelasyon çalmaları, testin düşük ölçüt geçerli olmasına odaklanılmamıştır. Test bataryasının farklı alt ölçeklerden oluşması nedeniyle, faktör yapısının ayrıntılı bir şekilde incelenmesi ek çalmalar gerektirebilir.

Araç

Test Type: Uyarılama (Adaptation)

Format: Psikomotor performans testi bataryası (Bilgisayarlı testler ve ek risk alma eğilimi maddeleri içeren anket formu)

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Yetkinler (Özellikle psikoteknik değerlendirilmeye tabi tutulan sürücüler veya benzeri meslek grupları)

Age Group: Bilgi mevcut değil (Yüksek lisans tezinde detaylandırılmamıştır)

Population Details: Türk örnekleme (Turkish sample)

Test Methodology: Bilgisayarlı ölçüm ve takip görevleri. VTS-PA (Hız Mesafe Tahmini) ve ART-PA (Periferal Algılama) gibi standart psikoteknik cihazlar kullanılarak reaksiyon süresi, görüş açısı ve hedeften sapma gibi parametrelerin objektif olarak ölçülmesi.

Anahtar Kelimeler

VTS-PA, ART-PA, Ortalama Tepki Zamanı, TSO, **Psikometri**, ölçüt tutarlılık, Gülin Kaça, Yüksek lisans tezi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut değil.

Affiliation Email addresses: gulin.kacaroglu@ege.edu.tr

Correspondence Address: Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçek, Gülin Kaça'nın 2012 yılında Ege Üniversitesi'nde tamamladığı yüksek lisans tezi kapsamında kullanılmamıştır. Testin ticari kullanımı, izinleri ve ücret bilgileri için sorumlu yazar ile doğrudan iletişime geçilmesi gerekmektedir.

The original PDF can be downloaded here: hiz-mesafe-tahmin-ve-periferal-algilama-testi-toad.pdf

Kaynaklar

Kaça, G. (2012). *H?z Mesafe Tahmin ve Periferal Alg?lama Testlerinin Türk örneklemini üzerinde geçerlik, güvenilirlik ve norm Çal??mas?.* (Yay?nlanmam?? yüksek lisans tezi), Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, ?zmir.

H?z Mesafe Tahmin ve Periferal Alg?lama Testi Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

A?a??daki maddeler, test bataryas? içinde kullan?lan ve muhtemelen risk alma e?ilimini ölçen bir alt ölçe?e ait örneklerdir:

Buz gibi dondurucu suya girmekten /atlamaktan ho?lan?r?m.

Kurallar? çi?nemekten keyif al?r?m.

Ara s?ra içip da??tmaktan ho?lan?r?m

Hayat?m? de?i?tirebilecek ani kararlar al?r?m.

Derecelendirme Formatlar?: Test bataryas?nda kullan?lan farkl? derecelendirme formatlar? ?unlard?:r:

1= **Hiç bir zaman** 2= Nadiren 3= Bazen 4= Oldukça s?k 5= S?k s?k 6= Neredeyse her zaman

1= Kesinlikle zayıf 2 = Zayıf 3= Ne zayıf ne de güçlü 4= Güçlü 5= **Kesinlikle güçlü**

Hiç tarif etmiyor Tarif etmiyor Pek tarif etmiyor Biraz tarif ediyor Tarif ediyor Çok tarif ediyor